

جواد صالحی اصفهانی، اقتصاددان برجسته ایرانی مقیم امریکا در مقاله‌ای تشریح کرد

افزایش سطح درآمد، رفاه و کاهش فقر در دولت سیزدهم

همه را فقیرتر می‌کند از همان ابتدا با شک و شبیه همراه بود چرا که افزایش قیمت‌ها را معادل پایین آمدن استانداردهای زندگی قرار می‌داد که نوعی توهم پولی است و نادرست است. در واقعیت، تغییرات در استانداردهای زندگی در واقع توازن تغییرات در قیمت‌ها و درآمدها هستند.

در حالی که قیمت‌ها ماهانه گزارش می‌شوند و می‌توان آنها را در لحظه مشاهده کرد، درآمدها سالانه گزارش می‌شوند و ابهام زیادی در مورد آنها هست. این واقعیت به اعداد مربوط به قیمت کار (نظیر دستمزد روزانه) را در اختیار نداریم و نمی‌توانیم آن را در گزارش قیمت خیار قرار دهیم خود نوعی کمبود در گزارش دهی اقتصادی است که باعث توهم پولی می‌شود. اطلاعات درآمد در گزارش درآمدها و هزینه‌های خانوار می‌آید که به صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران منتشر می‌شود. ماه گذشته مرکز آمار ایران خلاصه‌ای از این گزارش را برای سال ۱۴۰۱ منتشر و هفته قبل نیز اطلاعات خام آن را منتشر کرد. این اطلاعات خام برای تحلیل مستقل استانداردهای زندگی اهمیت دارد و از آن می‌توان میزان اتقان یافته‌های گزارش را سنجید (اگر چه حرفه‌ای‌ها همیشه نسبت به اطلاعات رسمی مشکوک هستند).

از سال ۱۹۸۴ این گزارش نگاه دقیق به زندگی اقتصادی مردم عادی در ایران ارائه داده است. هر شخصی با یک رایانه و حداقل آموزش در زمینه تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌تواند هزینه‌ها و درآمدها را مقایسه کند (هزینه‌ها غالباً از درآمد بیشتر می‌شوند چرا که گزارش دقیق‌تری از آنها ارائه می‌شود) یا می‌تواند هزینه‌ها و درآمدهای واقعی را بسنجد و اثر تورم را از آن بیرون بیاورد. گزارش سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که کل درآمد اسمی در مناطق روستایی ایران به میزان ۵۸٫۱ درصد و در مناطق شهری به میزان ۵۱٫۸ درصد و در مناطق شهری استان تهران به میزان ۶۶٫۱ درصد رشد کرده است. به جز تهران این درآمدها را می‌توان با رشد ۴۵ درصدی در تورم کشوری مقایسه کرد که البته میزان افزایش تورم در روستاها ۵۱ درصد بوده است. (با این حال میزان افزایش درآمد واقعی حتی در این حالت نیز ۱۷ درصد بوده است). بنابراین با چند محاسبه ساده می‌توان عدم صحت گزاره‌های راست افراطی در مورد بی‌اثر بودن تحریم‌ها بر مردم عادی در ایران با اینکه هر پولی که به دولت ایران برسد نفعی برای مردم این کشور نخواهد داشت به اثبات رساند و واضح است که منافع کاهش تحریم‌ها بعد از ترامپ و قیمت بالاتر نفت که به رشد اقتصادی منجر شد باعث بالارفتن درآمدها شده است.

اینکه درآمدها یا قیمت‌ها بالا می‌روند چیز عجیبی برای دانشجویان اقتصاد نیست چه اینکه در همان ترم اول یاد می‌گیرند قیمت‌ها نیز همان درآمدها هستند. هزینه‌های کل آنها شامل حقوق کارگران و صاحبان نهاده (نظیر زمین و سرمایه) است و محاسبه ساده ریاضی می‌گوید هر افزایشی در قیمت محصول به طور خودکار باعث افزایش درآمد شخص دیگری

دکتر جواد صالحی اصفهانی، اقتصاددان برجسته ایرانی مقیم امریکا، در مقاله‌ای آکادمیک با شک و محاسبات دقیق آماری، از موفقیت دولت رئیسی در کاهش فقر، بهبود قدرت خرید مردم و ارتقای سطح رفاه در ۲ سال گذشته خبر داد.

صالحی اصفهانی دارای مدرک دکترای اقتصاد از دانشگاه هاروارد است و در دانشگاه‌های معتبر همچون هاروارد، پنسیلوانیا، آکسفورد و ویرجینیا تک، استاد اقتصاد بوده است.

صالحی اصفهانی در این مقاله تلاش کرده به این سؤال پاسخ دهد «آیا سیاست‌های اقتصادی این رئیسی در دو سال گذشته از جمله افزایش نرخ ارز کالاهای اساسی باعث افزایش فقر و کاهش رفاه طبقه متوسط شده است؟» که پاسخ صالحی اصفهانی به این سؤال منفی است. صالحی اصفهانی با محاسبات بر مبنای داده‌های منتشر شده توسط مرکز آمار ایران نشان داده که متوسط درآمد مردم طی دو سال گذشته حدوداً ۷ درصد بیشتر از تورم بوده است.

برای تقویت این دیدگاه، وی مخارج مردم را بر اساس نرخ دلار با روش برابری قدرت خرید (PPP) نیز محاسبه کرده و نشان داده مخارج ارزی مردم ایران نیز در این دو سال نسبت به قبل کاهش نیافته است.

همچنین درصد افراد زیر خط فقر در دو سال گذشته بیشتر از قبل نیست و در نهایت وی نشان داده که ضریب جینی نیز در دو سال گذشته کاهش یافته و بهبود پیدا کرده است. بنابراین وی سیاست آقای رئیسی را در خصوص حذف یارانه کالاهای اساسی و پرداخت مستقیم به مردم نسبتاً موفق ارزیابی می‌کند.

ترجمه مقاله دکتر صالحی اصفهانی در ادامه آمده است:

استدادهای زندگی در ایران در دوران تورم بالا

سال ۱۴۰۱ (۲۰۲۲/۲۰۲۳) از چند جهت استثنایی بود چه اینکه اولین سال کامل دولت ابراهیم رئیسی بود (اول ۲۰۲۱ تا به حال، دولتی که دیدگاهی انقلابی ارائه کرده که بالاخره بتواند آرمان‌های انقلاب ۱۳۵۷ ایران را تحقق بخشد. این سال همچنین سالی بود که ارزش پول ملی ایران نزول بسیاری کرد و تا ۵۲ درصد پایین آمد و قیمت‌ها رکورد‌های بالایی را ثبت کردند (تا ۳۰۰ درصد به نسبت ژوئن ۲۰۲۲ بالا رفتند).

افزایش سریع قیمت‌ها در بخش اول سال در نتیجه حذف یارانه‌های مواد غذایی و حمله روسیه به اوکراین نگرانی‌ها را در مورد تورم آشد گسیخته شدت بخشید که البته معلوم شد اغراق زیادی در این مورد صورت گرفته و تورم نیز تعدیل شده و در نرخ ۴۵ درصد برای این سال آرام گرفت. منتقدان رئیس جمهور اصولگرا پیش‌بینی می‌کردند که سیاست‌های اقتصادی رئیسی بشدت به طبقه فقیر و متوسط آسیب می‌زند. در اینجا نهایتاً اطلاعاتی را در دست داریم که می‌توانیم درستی این پیش‌بینی‌ها یا پاسخ البته منفی است. این پیش‌بینی که تورم

سال	روستایی	شهری	تهران	ایران
۱۹۸۴	۱۰.۱	۱۲.۲	۲۰.۱	۱۲.۳
۱۹۸۵	۱۰.۳	۱۲.۵	۲۰.۸	۱۲.۵
۱۹۸۶	۸.۹	۱۰.۶	۱۷.۶	۱۰.۸
۱۹۸۷	۸.۷	۹.۸	۱۶.۹	۱۰.۰
۱۹۸۸	۸.۱	۹.۳	۱۳.۵	۹.۴
۱۹۸۹	۸.۷	۹.۳	۱۳.۵	۹.۷
۱۹۹۰	۱۰.۱	۸.۷	۱۴.۶	۱۰.۲
۱۹۹۱	۱۰.۲	۹.۷	۱۵.۵	۱۰.۸
۱۹۹۲	۱۰.۲	۱۰.۳	۱۵.۷	۱۱.۱
۱۹۹۳	۹.۵	۱۰.۱	۱۵.۹	۱۰.۸
۱۹۹۴	۹.۶	۹.۸	۱۶.۶	۱۰.۸
۱۹۹۵	۹.۴	۹.۴	۱۶.۱	۱۰.۵
۱۹۹۶	۹.۲	۹.۵	۱۷.۲	۱۰.۶
۱۹۹۷	۹.۸	۱۰.۰	۱۷.۶	۱۱.۱
۱۹۹۸	۱۰.۱	۱۰.۷	۱۹.۱	۱۱.۸
۱۹۹۹	۱۰.۶	۱۱.۷	۲۰.۱	۱۲.۶
۲۰۰۰	۱۰.۶	۱۲.۸	۲۱.۶	۱۳.۴
۲۰۰۱	۱۰.۷	۱۲.۲	۲۴.۱	۱۴.۰
۲۰۰۲	۱۱.۶	۱۲.۵	۲۶.۶	۱۵.۶
۲۰۰۳	۱۲.۶	۱۵.۳	۲۷.۳	۱۶.۴
۲۰۰۴	۱۴.۷	۱۷.۶	۲۸.۰	۱۸.۴
۲۰۰۵	۱۵.۱	۱۸.۶	۲۸.۵	۱۹.۰
۲۰۰۶	۱۵.۲	۱۸.۸	۲۸.۸	۱۹.۳
۲۰۰۷	۱۵.۷	۱۹.۷	۳۱.۲	۲۰.۲
۲۰۰۸	۱۶.۳	۱۸.۴	۲۹.۲	۱۸.۹
۲۰۰۹	۱۶.۴	۱۹.۴	۲۶.۶	۱۸.۷
۲۰۱۰	۱۶.۳	۱۹.۲	۲۶.۰	۱۹.۰
۲۰۱۱	۱۷.۵	۱۹.۵	۲۶.۶	۱۹.۳
۲۰۱۲	۱۷.۰	۱۹.۰	۲۶.۵	۱۹.۳
۲۰۱۳	۱۷.۸	۱۹.۷	۲۶.۲	۱۹.۷
۲۰۱۴	۱۷.۳	۱۹.۴	۲۶.۴	۱۹.۶
۲۰۱۵	۱۷.۰	۱۹.۲	۲۸.۴	۱۹.۶
۲۰۱۶	۱۷.۰	۱۹.۵	۲۹.۳	۲۰.۰
۲۰۱۷	۱۷.۸	۱۹.۷	۳۰.۷	۲۰.۷
۲۰۱۸	۱۷.۶	۱۹.۶	۲۸.۶	۲۰.۸
۲۰۱۹	۱۷.۰	۱۹.۲	۲۸.۵	۲۰.۹
۲۰۲۰	۹.۵	۱۴.۷	۱۷.۶	۱۵.۵
۲۰۲۱	۱۰.۲	۱۶.۱	۲۸.۷	۱۶.۷
۲۰۲۲	۱۰.۴	۱۶.۵	۲۷.۹	۱۶.۹

سال	روستایی	شهری	تهران	ایران
۱۹۸۴	۲۶.۸	۲۳.۷	۲۵.۵	۲۴.۱
۱۹۸۵	۲۵.۲	۲۱.۹	۲۳.۲	۲۳.۲
۱۹۸۶	۲۵.۷	۲۲.۶	۲۵.۹	۲۴.۹
۱۹۸۷	۲۴.۵	۲۰.۸	۲۴.۶	۲۴.۶
۱۹۸۸	۲۴.۱	۲۰.۱	۲۴.۵	۲۴.۵
۱۹۸۹	۲۴.۰	۲۰.۰	۲۴.۵	۲۴.۵
۱۹۹۰	۲۴.۱	۲۰.۱	۲۴.۵	۲۴.۵
۱۹۹۱	۲۴.۲	۲۰.۲	۲۴.۶	۲۴.۶
۱۹۹۲	۲۴.۳	۲۰.۳	۲۴.۷	۲۴.۷
۱۹۹۳	۲۴.۴	۲۰.۴	۲۴.۸	۲۴.۸
۱۹۹۴	۲۴.۵	۲۰.۵	۲۴.۹	۲۴.۹
۱۹۹۵	۲۴.۶	۲۰.۶	۲۵.۰	۲۵.۰
۱۹۹۶	۲۴.۷	۲۰.۷	۲۵.۱	۲۵.۱
۱۹۹۷	۲۴.۸	۲۰.۸	۲۵.۲	۲۵.۲
۱۹۹۸	۲۴.۹	۲۰.۹	۲۵.۳	۲۵.۳
۱۹۹۹	۲۵.۰	۲۱.۰	۲۵.۴	۲۵.۴
۲۰۰۰	۲۵.۱	۲۱.۱	۲۵.۵	۲۵.۵
۲۰۰۱	۲۵.۲	۲۱.۲	۲۵.۶	۲۵.۶
۲۰۰۲	۲۵.۳	۲۱.۳	۲۵.۷	۲۵.۷
۲۰۰۳	۲۵.۴	۲۱.۴	۲۵.۸	۲۵.۸
۲۰۰۴	۲۵.۵	۲۱.۵	۲۵.۹	۲۵.۹
۲۰۰۵	۲۵.۶	۲۱.۶	۲۶.۰	۲۶.۰
۲۰۰۶	۲۵.۷	۲۱.۷	۲۶.۱	۲۶.۱
۲۰۰۷	۲۵.۸	۲۱.۸	۲۶.۲	۲۶.۲
۲۰۰۸	۲۵.۹	۲۱.۹	۲۶.۳	۲۶.۳
۲۰۰۹	۲۶.۰	۲۲.۰	۲۶.۴	۲۶.۴
۲۰۱۰	۲۶.۱	۲۲.۱	۲۶.۵	۲۶.۵
۲۰۱۱	۲۶.۲	۲۲.۲	۲۶.۶	۲۶.۶
۲۰۱۲	۲۶.۳	۲۲.۳	۲۶.۷	۲۶.۷
۲۰۱۳	۲۶.۴	۲۲.۴	۲۶.۸	۲۶.۸
۲۰۱۴	۲۶.۵	۲۲.۵	۲۶.۹	۲۶.۹
۲۰۱۵	۲۶.۶	۲۲.۶	۲۷.۰	۲۷.۰
۲۰۱۶	۲۶.۷	۲۲.۷	۲۷.۱	۲۷.۱
۲۰۱۷	۲۶.۸	۲۲.۸	۲۷.۲	۲۷.۲
۲۰۱۸	۲۶.۹	۲۲.۹	۲۷.۳	۲۷.۳
۲۰۱۹	۲۷.۰	۲۳.۰	۲۷.۴	۲۷.۴
۲۰۲۰	۲۷.۱	۲۳.۱	۲۷.۵	۲۷.۵
۲۰۲۱	۲۷.۲	۲۳.۲	۲۷.۶	۲۷.۶
۲۰۲۲	۲۷.۳	۲۳.۳	۲۷.۷	۲۷.۷

۲۰۳۹۷ در ۲۰۲۲ کاهش یافته است.

چند نکته

اطلاعات گزارش مرکز آمار نتایج متغنی را پیش روی منتقدان بارانسه نقدی به جای کالا می‌گذارد. حذف یارانه‌های واپس‌گرا (مانند یارانه انرژی و گوشت قرمز) و پرداخت درآمد ناشی از آن به فقرا به عنوان پول نقد نه تنها به فقرا آسیب نمی‌زند بلکه فقرا را کاهش می‌دهد. اطلاعات گزارش نشان می‌دهد که نه اصلاح یارانه انرژی احمدی‌نژاد در ۲۰۱۰ و نه اصلاح یارانه انرژی اختصاصی به واردات کالای اساسی توسط رئیسی در ۲۰۲۲ باعث آسیب زدن به فقرا نمی‌شود. به نظر می‌رسد پرداخت‌های نقدی که برای جبران حذف یارانه صورت گرفته نه تنها از پایین آمدن هزینه‌ها پیشگیری کرد بلکه در عمل کمک کرد برخی از دایره فقر خارج شوند. (نکات بیشتر در این مورد در مقاله بعدی).

نکته آخر در مورد تاریخچه فقر در ایران؛ زمانی که روی این مقاله کار می‌کردم، مکالمه کوتاه رئیس جمهور وقت ایران، آقای هاشمی رفسنجانی را با یک اقتصاددان برجسته که درخاوتش در اول اکتبر سال ۲۰۰۰ ضبط شده بود در روزنامه شرق خواندم. در آن گفت‌وگو، اقتصاددان به آقای هاشمی گفته بود «در دولت آقای خاتمی، فقر تشدید شد در حالی که در دوره شما، فقر کاهش پیدا کرده بود». تاریخ انجام این گفت‌وگو در زمان دوره اول ریاست جمهوری خاتمی طی سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۰ اعلام شده است. (ولی) تاریخی که من آن را ارائه داده‌ام با این ادعا (تاریخ اعلام شده) در تناقض است.

در دوره اول ریاست جمهوری خاتمی، فقر از ۳۹.۹ درصد به ۳۰.۵ درصد کاهش یافت سپس در دوره دوم ریاست جمهوری وی، کاهش بیشتری یافت و به ۱۴ درصد در سال ۲۰۰۵ رسید. ما نمی‌دانیم که چه میزان از این کاهش می‌تواند به سیاست و چه میزان می‌تواند به افزایش درآمدهای نفتی نسبت داده شود.

در زمان ریاست جمهوری رفسنجانی در سال‌های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۶، یعنی زمانی که قیمت نفت در آمریکا، رقم ریل را بر عامل تبدیل اعلامی سال ۲۰۲۲ توسط بانک جهانی (۶۲۷۸۰) ریل به ازای هر دلار) تقسیم کردم. در این مقاله، به تمرکز بیشتر بر دو دهه سال گذشته بوده است اما منافی برای بررسی تمام گزارش‌ها از سال ۱۹۸۴ وجود ندارد (از نتایج سال‌های دیگر برای اثبات نکته‌ای که در پایان مقاله می‌آید استفاده خواهم کرد).

اولین نکته‌ای که در این نمودار قابل توجه است اینکه در بازه زمانی ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ (۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲) میانگین هزینه‌های واقعی در سطح کشوری ۹ درصد و در روستاها و در شهرها به ترتیب ۹.۵ و ۱۲.۲ درصد افزایش پیدا کرد. این اعداد نزدیک به تغییرات ایجاد شده در درآمد است. مناطق شهری تهران که در گذشته از منطقه دیگر بهتر بوده در اینجا عملکرد ضعیفی داشته به نحوی که در زمینه مصرف در ۲۰۲۱ رشد داشته و در ۲۰۲۲ کاهش داشته است. افزایش مصرف سراسری نیز هم‌راستا با رشد ۱۰.۳ درصدی درآمد داخلی و ۷.۵ درصدی درآمد سراسری در بازه زمانی ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ بوده که این اطلاعات بر مبنای حساب‌های ملی مرکز آمار ایران است.

بهترین حالت این است که از این اعداد، نتایج سیاسی زیادی را استنتاج نکنیم. به عبارتی درست نیست که موفقیت دولت‌های روحانی و رئیسی یا پیامدهای سیاست‌های اقتصادی نتولیرال و انقلابی را با هم مقایسه کنیم چرا که آثار سیاست‌های اقتصادی از دولتی که آنها را اجرا می‌کند فراتر رفته و سایر عوامل نیز (مانند ترامپ یا حمله روسیه به اوکراین) می‌توانند دخالت داشته و محاسبه‌های ساده را پیچیده کنند.

فقر

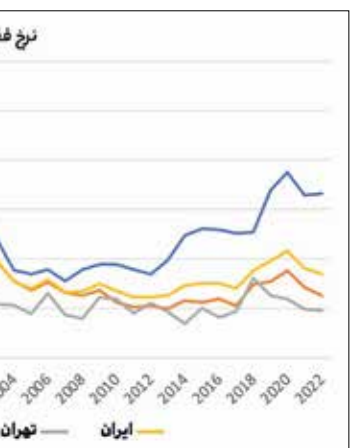
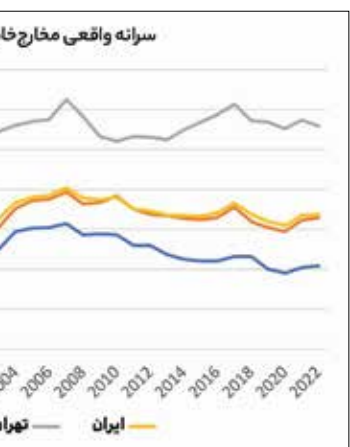
در مرحله بعد باید نگاهی بیندازیم به اینکه فقرا از سال ۲۰۲۰ چه وضعیتی داشته‌اند. رای اینکه بگوییم چه کسی فقیر است از خطوط فقری استفاده می‌کنیم که در هر منطقه فرق می‌کند (روستایی، شهری و تهران) اما در گذر زمان ثابت هستند. نخست خطوطی را که برای قیمت‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۲ محاسبه شده یعنی همان قیمت‌هایی که هزینه‌ها بر مبنای آنها سنجش می‌شوند به روزرسانی کرده‌ام سپس خطوط را انطباق داده به نحوی که به میانگین نفر در هر روز نزدیک شود که ملاک ارائه شده از سوی بانک جهانی برای کشورهای دارای درآمد متوسط به بالا هستند (که ایران هم با تخفیف می‌تواند جزئی از آنها باشد که البته در ۲۰۱۹ کمی پایین آمده است).

بدین ترتیب خطوط فقر به دست آمده عبارتند از: ۶.۳ دلار در مناطق روستایی، ۶.۸ دلار در مناطق شهری و ۹.۳۹ دلار در تهران. شکاف میان تهران و مناطق روستایی از عامل ۲ در ۲۰۰۵ به ۱.۵ در ۲۰۲۲ کاهش پیدا کرده است که دلیل آن تورم بیشتر در مناطق روستایی بوده است.

نمودار دیگر، درصد اشخاص زیر خط فقر از سال ۱۹۸۴ را نشان می‌دهد. هم‌راستا با میانگین مصرف رو به رشد، نرخ فقر کشوری در ۲۱.۶ درصد در ۲۰۲۰ به ۱۷.۰ درصد در ۲۰۲۲ رسیده است.

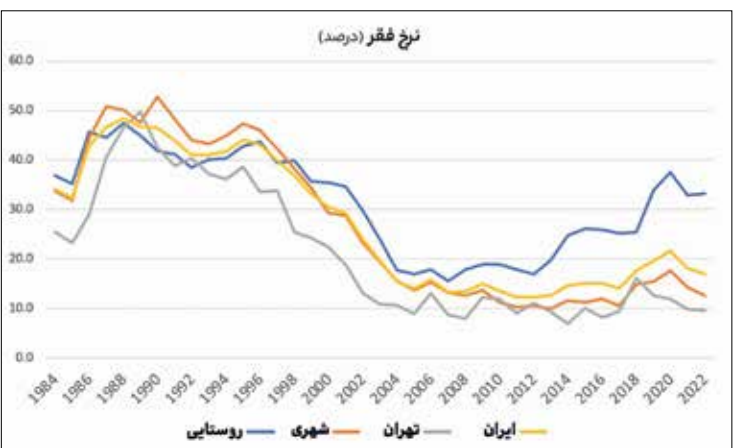
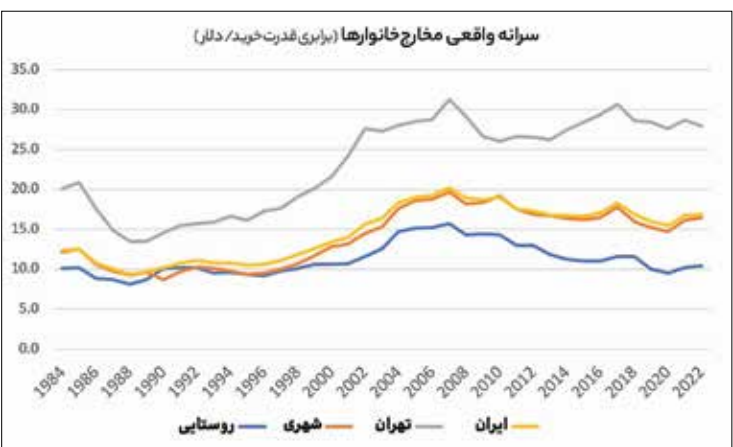
نرخ‌های فقر در این دوره در تمام مناطق بهبود پیدا کرده است مگر در مناطق روستایی که به مقدار کمی در ۲۰۲۲ خراب‌تر شده است. وقوع فقر در مناطق روستایی نسبت به سایر نقاط سریع‌تر رشد کرده است و نرخ آن معادل دو برابر میانگین کشوری بوده است (۳۳.۲ درصد در برابر ۱۷ درصد).

این مسأله به احتمال زیاد ارزش افزوده کشاورزی را در مدت مورد نظر به میزان ۸ درصد پایین آورده است. به طریق مشابه، توزیع درآمد به مقدار کمی بهبود یافته است. هم‌راستا با کاهش در نرخ‌های فقر، شاخص جینی از ۰.۴۱ به ۰.۲۰ در

که در دوران رئیس جمهور وقت محمد خاتمی به قدرت رسیدند. بنا این حال، سؤالی مطرح می‌شود که فراتر از گرایی موجود در دوران ریاست جمهوری رفسنجانی، خاتمی و روحانی آیا آمار ناصحیح برآمده از تاریخچه کاهش فقر اثر پایداری روی اقتصاد سیاسی گذاشته است؟ آیا این واقعیت باعث شده در دوره دوم خاتمی از حمایت اصلاح‌طلبان کاسته شده و شکاف بین اصلاح‌طلبان و سیاستمداران میانه‌رو عمیق‌تر شود؟ آیا این به نوبه خود به محافظه‌کاران کمک کرد تا سیاست فقر و کاهش نابرابری را در انحصار خود درآورند و در نتیجه آن در انتخابات مهم سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۹ پیروز شوند؟ آیا بازشماری بی‌رویه نرخ‌های فقر در دهه ۱۹۹۰ نشانگر این بود که دو دهه بعد دولت میانه‌روی روحانی عاقلانه‌چندانی به فقر و نابرابری و همچنین به نقل و انتقالات نقدی به عنوان راهی برای کاهش آنها نشان ندهد؟ آیا آن نگرش بالا به پایین نسبت به مهم‌ترین شعارهای انقلاب اسلامی -عدالت اقتصادی- به جریان اصولگررا کمک کرد

اقتصادی

تا در سال ۲۰۲۱ قدرت را بازایبند؟ همان‌طور که پیش‌تر نشان داده بودم اتفاقی نیست که عایدات رشد اقتصادی در دوران ریاست جمهوری رفسنجانی، خاتمی و روحانی نصیب قشر پردرآمد شد و در دوران احمدی‌نژاد بالعکس بود. نرخ رشد اقتصادی بالاتر بود ولی عایدات کمتر عادلانه توزیع شد. پاسخ این سؤالات ساده نیست. داده‌ها گرفتن سیاست‌های بازتوزیعی علت اصلی کاهش رفاه خانواده‌های ایرانی در یک و نیم دهه نبوده است. (اثر تحریم‌ها را هم در نظر داشته باشید!) نبود رشد اقتصادی از سال ۲۰۱۰ به خانواده‌های غنی و فقیر به صورت یکسان صدمه وارد کرده است. مثلاً، نتایج سیاسی در ایران همیشه بازتاب‌دهنده خواست رای‌دهندگان نیست، اما درک عمیق از جدیت رهبران سیاسی در مبارزه برای عدالت اقتصادی در جبهه‌های دیگر مهم است، بالاخص در کشوری که انقلاب همین قول را داده بود.

آگهی مناقصه عمومی

یک مرحله‌ای شماره ۱۴۰۲/۰۱

بانک رفاه کارگران
REFAH KARGARAN BANK

خرید، ۳/۰۰۰/۰۰۰ برگ کاغذ خودکار بن

از طریق برگزاری مناقصه عمومی با اولویت تولید داخل اقدام نماید. داوطلبان شرکت در مناقصه می‌توانند از تاریخ انتشار این آگهی حداکثر تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۳

با در دست داشتن معرفی‌نامه کتبی مشتمل بر درج شماره شناسه ملی (اشخاص حقوقی) به همراه کدملی (اشخاص حقیقی) و یک فقره فیش بانکی به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال واریز شده به حساب شماره ۵۰۰۰۰۳ به نام اداره حسابداری نزد شعبه پردیس بانک رفاه کارگران در ساعات اداری (روزهای شنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۵:۰۰ و روزهای پنجشنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۳:۰۰) به اداره تدارکات بانک رفاه کارگران در ساعات اداری (روزهای شنبه تا چهارشنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۵:۰۰) تهران، بلوار کشاورز، روبه‌روی بیمارستان پارس، پلاک ۱۵۲، ساختمان بانک رفاه کارگران، طبقه پنجم، گروه کارشناسی مناقصات مراجعه و اوراق مناقصه را دریافت نمایند. شایان ذکر است سپرده شرکت در مناقصه به میزان ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (پنج میلیارد و پانصد میلیون ریال) می‌باشد که می‌بایست به‌صورت وجه نقد واریزی به حساب فوق یا ضمانت‌نامه بانکی معتبر ارائه گردد.

ضمناً پاکت‌های «الف» و «ب» مناقصه در ساعت ۱۰:۰۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۷ توسط اعضای محترم کمیسیون معاملات بانک در سالن جلسات بانک واقع در تهران، خیابان ولی‌عصر (مخ)، پایین‌تر از میدان ونک، پلاک ۲۵۸۴ طبقه منفی یک مفتوح خواهد گردید.

بانک رفاه کارگران - اداره تدارکات

آگهی مناقصه عمومی

دومرحله‌ای شماره ۱۴۰۲/۰۶

بانک رفاه کارگران
REFAH KARGARAN BANK

خرید تعداد ۱۵۰ دستگاه کیوسک بانکی (ATM CASHLESS) به انضمام آماده‌سازی محل نصب، حمل، چکانایی، نصب و راه‌اندازی به همراه نرم‌افزارهای مربوطه از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید. داوطلبان شرکت در مناقصه می‌توانند از تاریخ انتشار این آگهی حداکثر تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۶

با در دست داشتن معرفی‌نامه کتبی مشتمل بر درج شماره شناسه ملی (اشخاص حقوقی) به همراه کدملی (اشخاص حقیقی) و یک فقره فیش بانکی به مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال واریز شده به حساب شماره ۵۰۰۰۰۳ به نام اداره حسابداری نزد شعبه پردیس بانک رفاه کارگران در ساعات اداری (روزهای شنبه تا چهارشنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۵:۰۰ و روزهای پنجشنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۳:۰۰) به اداره تدارکات بانک رفاه کارگران در ساعات اداری (روزهای شنبه تا چهارشنبه ۰۷:۰۰ الی ۱۵:۰۰) تهران، بلوار کشاورز، روبه‌روی بیمارستان پارس، پلاک ۱۵۲، ساختمان بانک رفاه کارگران، طبقه پنجم، گروه کارشناسی مناقصات مراجعه و اوراق مناقصه را دریافت نمایند. شایان ذکر است سپرده شرکت در مناقصه به میزان ۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (سه میلیارد و سیصد و هفتاد و پنج میلیون ریال) می‌باشد که می‌بایست به‌صورت وجه نقد واریزی به حساب فوق یا ضمانت‌نامه بانکی معتبر ارائه گردد.

ضمناً پاکت‌های «الف» و «ب» مناقصه در ساعت ۹:۰۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۰ توسط اعضای محترم کمیسیون معاملات بانک در سالن جلسات بانک واقع در تهران، خیابان ولی‌عصر (مخ)، پایین‌تر از میدان ونک، پلاک ۲۵۸۴ طبقه منفی یک مفتوح خواهد گردید.

بانک رفاه کارگران - اداره تدارکات

آگهی مناقصه عمومی

دومرحله‌ای شماره ۱۴۰۲/۰۷

بانک رفاه کارگران
REFAH KARGARAN BANK

خرید تعداد ۲۵۰ دستگاه خودپرداز دویاری به انضمام آماده‌سازی محل نصب، حمل، چکانایی، نصب و راه‌اندازی به همراه نرم‌افزارهای مربوطه از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید. داو